

BAKEA ETA BIZIKIDETZA LANTZEN DUTEN LIBURUTEGIAK 2023KO MAIATZA, EKAINA, UZTAILA, ABUZTUA, IRAILA

PROGRAMAREN BULTZATZAILEAK:

- **LIBURUTEGIEN ZERBITZUA**
- **BIZIKIDETZAREN ETA GIZA ESKUBIDEEN ZERBITZUA**

A AUKERA

HITZAZTANAK – INDARKERARIK GABEKO KOMUNIKAZIOA / Inma Gurrea,
Izaskun Mujika eta Marisa Serrano

Gero eta hitz gutxiago erabiltzen ditugu komunikatzeko, eta, batzuetan, erabiltzen ditugunek ez dute zehatz-mehatz esan nahi duguna adierazten edo ez dute islatzen nola sentitzen garen. Horrek gaizki-ulertuetara, eztabaidetara eta gatazketara garamatza, eta, ondorioz, gure bizikidetzaren ez da behar bezain pozgarria.

Hizkuntzak definitzen gaitu eta gizarte bezala kontutan hartu beharko genuke honako esaldia: “hitzak geziak bezalakoak dira: behin botata, ez dago itzularazteko modurik”. Izan ere, hitz batzuek min ematen dute, iraindu egiten dute, eta, batzuetan, ez gara horretaz jabetzen.

Hautzaroan hitzekiko zaletasuna garatzeak, hiztegia zabaltzeak, hitz egiteko, entzuteko eta ulertzeko ekintzak berreskuratzeak eta hizkuntza positiboa eta atsegina bilatzeak, gizarte ez hain bortitz, enpatikoago eta kolaboratiboago baterantz aurrera egitea ahalbidetu dezake.

AHOZKO NARRAZIOA

Tailerraren lehen zatiko lotura narratiboa Sonja Wimmerren “La coleccionista de palabras” ipuinean oinarritua dago. Ipuinaren argumentuari jarraituz eta Luna protagonistari esker, hainbat istorio kontatzen dira, non komunikazio negatibo, deseroso eta bortitz baten ondorioak islatzen diren, guk bestetik erabiltzen duguna eta baita gurekiko erabiltzen dena ere.

JARDUERA

Bi jarduera egingo ditugu:

- “Postal hegalduna”: guztion artean postal bat egingo dugu aurkitutako hitzekin eta hurrengo liburutegira “bidaliko” dugu.
- “Kilimak egiten dituen postala”: banaka, postal bat idatziko diote nahi dutenari. Ziur aski helbidea jakingo ez dutenez, etxera eramango dute eta, familiaren laguntzarekin, gutun-azala amaitu eta postontzi batera eramango dute.

EZAUGARRIAK:

- Norentzat:
 - 5-8 urteko haurrentzat.
- Iraupena: ordu bateko saioa.
- Hizkuntza: euskara / gaztelania

B AUKERA

BESARKITZAK (... besarkatzen duten hitzak) - INDARKERIARIK GABEKO KOMUNIKAZIOA / Inma Gurrea, Izaskun Mujika eta Marisa Serrano

Gero eta hitz gutxiago erabiltzen ditugu komunikatzeko, eta, batzuetan, erabiltzen ditugunek ez dute zehatz-mehatz esan nahi duguna adierazten edo ez dute islatzen nola sentitzen garen. Horrek gaizki-ulertuetara, eztabaidetara eta gatazketara garamatza, eta, ondorioz, gure bizikidetzaz ez da behar bezain pozgarria.

Hizkuntzak definitzen gaitu eta gizarte bezala kontutan hartu beharko genuke honako esaldia: "hitzak geziak bezalakoak dira: behin botata, ez dago itzularazteko modurik". Izan ere, hitz batzuek min ematen dute, iraindu egiten dute, eta, batzuetan, ez gara horretaz jabetzen.

Nerabeek une delikatua bizi dute, eta ez bakarrik haien bizi uneagatik, helduen mundura igarotze prozesu hori, beren segurtasun ezarekin eta erronkekin, baizik eta beren aisialdi denboran ia guztia xurgatzen duen elementu bat dagoelako, kontroletik kanpo geratzen dena, sare sozialak. Gure nerabeek gehiago "hitz egiten dute" pantailen bidez aurrez aurre baino, beren mugikorrarekin bakarrik daudela sentiarazten dien ekintza "intimo" batean, eta horrek anonimotasun-inpresio faltsua eragiten die. Bestalde, sareek urgentziazko itxura dute beti: azkar erantzun behar da, berehala birbidali behar da... eta, horren ondorioz, batzuetan ezinezkoa da hausnarketa edo erantzun aurretik segundo erdi bat pentsatzea. Baita ahozko hitzaren eta hitz idatziaren arteko aldea ere. Ez da gauza bera idatzizko iruzkin bat irakurtzea eta berrirakurtzea; izan ere agian, elkarrizketa batean arinagoa dirudi, eta, gainera, testuinguru jakin baten barruan dago.

AHOZKO NARRAZIOA

Tailerraren lehen zatiko lotura narratiboa Agnès de Lestraderen "La gran fábrica de las palabras" albumean oinarrituta dago. Ipuinaren argumentuari jarraituz, hainbat istorio kontatzen dira, non komunikazio negatibo, deseroso eta bortitz baten ondorioak islatzen diren, guk besteekiko erabiltzen duguna eta baita gurekiko erabiltzen dena ere.

JARDUERA

Bi jarduera egingo ditugu:

➤ "Gutun anonimoa": Hainbat iruditan oinarrituta, gutun bat idatziko dugu guztion artean. Bertan, eta zabalgarri diren albumen ereduari jarraituz, irudi horrek iradokitzen dien lehenengo gauza idatziko dute banaka eta modu anonimoan. Iruzkina idatzi ondoren, orria tolestu eta hurrengora pasatuko da. Kartaren emaitza irudietatik eratorritako iruzkinen segida izango da. Behin erronda amaituta, taldeari gutuna irauliko diogu eta irudiarekin enpatia izan dezaten saiaturako gara, iruzkin horiek guztiak beraiantzat

ere izan zitezkeela senti dezaten, eta haien sentipena eta sentsazioak amankomunean jarriko ditugu.

➤ “Kode sekretua”: Paperontzi bat eta kutxa bat izango ditugu. Elkarlanean eta errespetuz komunikatzeko balio ez diguten hitzak zakarrontzira botako ditugu. Kutxan sartuko ditugu asmatu ditugun hitzak, zer sentitzen dugun edo zer esan nahi dugun definitzen dutenak eta ondo sentiarazten gaituzten hitzak. Kutxa hau liburutegiz liburutegi joango da. Horrela, hitz berriak partekatu eta gehitzen joango gara. Azkenean kode sekretu bat lortuko dugu, liburutegi guztien arteko hitz hegaldunen sare bat.

EZAUGARRIAK:

- Norentzat:
 - 12-16 urteko gaztetxoentzat.
- Iraupena: ordu bateko saioa.
- Hizkuntza: euskara / gaztelania

C AUKERA

CLOE OSTADAR / Javier Ruiz Anglada (ipuinaren egilea)

AHOZKO NARRAZIOA – IPUIN KONTAKETA KAMISHIBAI ANTZERKIAREKIN (Nafarroa Koloretan 2022 Kultura Arteko Ipuin Ilustratuen lehiaketan lehen saria)

Cloe Ostadarrek, liburuko protagonistak, egiten duen ikerketa kontatzen du, bere familiako nork betetzen duen musu maitagarri jakiteko. Cloek kolore ugariko familia du (multikulturala), eta ikusten du ez dela gai kasua ebazteko, eta aditzera ematen du gure azalaren koloreak ez duela batzuen eta besteen arteko aldea markatzen. Pertsona guztien arteko Berdintasuna aldarrikatzen du, amaiera dibertigarri eta hunkigarriarekin.

JARDUERA

DETEKTIBEAK EGUN BATEZ! Album ilustratua irakurri ondoren, parte hartzeko jarduera bat egitea proposatuko da, hainbat kolektibo eta familiarekiko (genero-berdintasuna, LGTBI+ eskubideak, adinekoak, haurrak, desgaitasuna duten pertsonak, etab.) berdintasunaren, tolerantziaren eta errespetuaren balioak sustatzen dituen, azalaren koloreagatik edo jaiotza-herrialdeagatik EZ diskriminatzea barne, transmititu nahi duena.

Jarduerak detektibe gisa sartzea eta taldeka lan egitea proposatzen digu. sortu diren zazpi familiatako kideak bilatzea eta berrantolatzea. Desordenatuta dauden eta auzo berean bizi diren kide bakoitza, pertsona bakoitza bere etxean jarri beharko da guztien artean irakurri beharko dituzten pista batzuen laguntzarekin. Jarduera honetan, familia bakoitzean dagoen aniztasuna eta aberastasuna ikusarazi nahi da, eta, aldi berean, irakurtzeko ohitura landu.

EZAUGARRIAK:

- Norentzat:
 - 3-8 urteko haurrentzat. Laguntzaile helduak bertan gelditu eta parte hartzera animatzen dira.
- Iraupena: ordu bateko saioa.
- Hizkuntza: euskara / gaztelania / zeinu hizkuntza.

D AUKERA

EZ ZURIA EZ BELTZA – Nicolás Rico Alba (ipuinaren egilea)

AHOZKO NARRAZIOA ETA DINAMIKA

(Nafarroa Koloretan 2022 Kultura Arteko Ipuin Ilustratuen lehiaketan lehen saria)

1. Liburua ahots goran irakurtzen da.
2. Eztabaida bat hasten da liburuaz hitz egiteko eta ondorioak ateratzeko.
3. Liburuaren edukia, esanahia eta bakoitzak bere irakurketarekin sentitu duena definitzen duten hitzak bilatzen dira.
4. Hitz zaparrada horiek guztiak orri batean apuntatzen dira, edo, bestela, arbel batean idazten dira, gero lan egiteko.
5. Lehen eta bigarren mailako koloreen azapena egiten da. Koloreaz hitz egin.
6. Gaiarekin nolabaiteko lotura izan dezaketen sinbolo eta elementuak bilatzen dira, konposizioa egiteko egitura gisa balio dutenak, hala nola: etxe bat, banku bat, txalupa bat, eraikin bat, eguzki bat, kolore desberdinetako frutak dituen zuhaitz bat, itsasoa koloretako arrainekin, mundua edo ortzadarra, ipuinaren azken ilustrazioan bezala.
7. Irudia diseinatu eta sintetizatzen da hitzekin edo hitzarekin, koloreekin eta sinboloarekin jolastuz, haren ondorioa, aldarrikapena edo sentimendua islatzeko.

JARDUERA (hiru aukeren artean bat aukeratu)

8.1. TXAPA BAT EGITEA. Hori guztia matrize biribil batean islatzen da, paper batean, eta txapa inperdible batean bihurtuko da, bakoitzak berea etxera eraman eta berokian edo motxilan jarri ahal izateko.

8.2. MURAL BAT EGITEA. Hori guztia azkenean paperezko biribilki handi batean islatuko da, eta mundu guztiak parte hartuko du bertan. Eskuak tenperekin margotzeko gonbidapena egingo zaie, kolore primarioekin, bakoitza kolore batekin, eskua elkarri eman eta, eskua ematean, beste kolore bat atera dadila, eta islatu dezatela eskuak paperaren gainean jarriz, markatuta gera daitezen. Gero, paperean esku hartuko dute material desberdinekin, hitzak, koloreak eta sinboloak idatziko dituzte eta, horrela, sentitu eta imajinatu duten guztia irudikatuko dute.

8.3. KOLORETAKO APARRA DUEN MARRAZKI BAT EGITEA. Bizarra egiteko aparraren teknika erabiltzen da oinarri gisa. Aparra balde laukizuzen batean botatzen da, eta aparraren gainean kolore desberdinak sartzen dira pixkanaka, kolore horiekin nahastuz. Ondoren, aparraren gainean kartoi mehe bat pausatzen da, altxatu eta pausatzen uzten da, kolorea ehundura ezberdinez markatuta geratzen den arte. Ondoren, aparra kentzen da eta nahasketak modu magikoan islatzen dira. Kolore

desberdinekin ehundutako paper horretan, hitzak, sinboloak eta errotuladoreak edo argizariak erabiltzen dira. Gero, bakoitzak bere marrazkia eramaten du etxera.

EZAUGARRIAK:

- Norentzat:
 - 6-12 urteko haurrentzat. Laguntzaile helduak bertan gelditu eta parte hartzera animatzen dira.
- Iraupena: bi orduko saioa.
- Hizkuntza: euskara / gaztelania.

E AUKERA

ZER IRUDITZEN ZU ZU BAZARA ETA NI NI BANAIZ? / David Pérez Villanueva -
NAIZEN

DANTZA, MUGIMENDUA ETA GORPUTZA

Dantzaren eta praktika somatikoen esparruari dagozkion praktika sinpleen bidez, gure idiosinkrasia bereziaren mapa kontinente bat egingo dugu, gure gorputz-adierazpen fisikoan eta sentitzeko gaitasunean kontzentratuz. Hori marrazketa-koadernora eta egunkari pertsonalera eramango da. Helburu bikoitza betez: izatearen errealitatea babestea eta sorkuntza artistiko baten hasiera izatea (tailerrean haren adierazpen fisikoa eta mugimendukoa landuko da). Gure ibilgailua artatzea izango da, norberaren zaintzarekin eta otreen zaintzarekin konektatuta, maila guztietan errespetatuta eta dibergenteak garela ospatuta.

Dantzaren, mugimenduaren eta norberaren gorputzaren esperientziak bide ematen digu bakoitza bizitzeko, gure esentziarekin konektatzeko, nor garen adierazteko... eta, horren bidez, transexualitatearen errealitatera hurbiltzeko, hori guztia harilkatuz eta errealitate horri begirada aberastuz.

Tailerrak hainbat alderdi jorratzen eta planteatzen ditu, hala nola identitatea barrutik kanporantz jaiotzen dela, ez dela kanpotik genitalen, arroparen edo estereotipoen bidez igar daitekeen zerbait, ez dagoela gorputz okerrik, aniztasuna infinitua dela mugimenduaren aukerak bezala... Gorputz guztiek, identitate guztiek leku bat dutela munduan, narratibetan eta iruditeria pertsonal eta sozialean... Une bakoitzaren gaineko zaintza- eta erantzukizun-konpromisoa dugun bezala, errealitate hori, pertsona horiek eta aniztasunaren gainerako adierazpenak testuinguru guztietan sartzeko dugun gaitasunarekin eta erantzukizunarekin dugu.

EZAUGARRIAK:

- Norentzat. Bi aukera:
 - 5-9 urteko haurrentzat. Laguntzaile helduak bertan egotea eta parte hartzea gomendatzen da.
 - 10-15 urteko gazteak.
- Iraupena: bi orduko saioa.
- Beharrak: parte hartzaileak koaderno bat eta margoak ekartzera animatzen dira. Tailerrean paperak eta boligrafoak eskainiko dira.
- Hizkuntza: euskara / gaztelania

F AUKERA

BALOREEN LORATEGIA / Oihana Zabaleta Juantorena

“Baloreen lorategia”n belaunaldi ezberdinen arteko jardueretan adin ezberdi-netako pertsonak parte hartzen dute eta bertan kooperazioa, interakzioa eta ezagutza eta esperientzia ezberdinen indartzea bideratzen dira.

“Baloreen lorategia”-ren bidez belaunaldi ezberdinen arteko jarduerak bidera-tuko dira, harreman sozialak garatu eta baita autoestimua indartu ere.

Azpimarratu behar da gisa honetako jarduerekin gizarte inklusi-boago eta enpatikoagoak bultzatzen direla, hain garrantzitsua bizikidetzaren osasuntsu baterako.

Entzunketa aktiboari merezi duen lekua ematen zaio bai dinamiken bidez, bai-ta jarduerak aurrera eramateko metodologia eta materialen bidez ere.

Era berean, Giza Eskubideen gaia ere bideratuko da, non honekin, gizakiok dugun arduraren inguruko hausnarketa bideratuz eta honetarako dinamika ezberdinen bidez autoezagutzan eta autobehaketan oinarrituaz

Zoriontasuna, enpatia, eskuzabaltasuna, lankidetzaren, malgutasuna, leilatasuna, esker ona, ea bezalako baloreek gizakion bizitzetan duten eragina dela eta berebiziko garrantzia ematen zaio era ordenatu batean antolatutako dinamiken bidez. Baloreei buruzko hausnarketak, autoezagutzak eta propositu ezberdinek alderdi hau dena garatzea du ardatz nagusizat.

JARDUERA

“Baloreen lorategia”-n okaren jolasaren gisako jolas bat eramaten da aurrera. Bertan, fieltroz egindako laukitxoak egonen dira eta laukitxo bakoitzean zenbaki ezberdinak.

Partehartzaileak binaka jarriko dira, belaunaldi ezberdinak elkarrekin egonez. Bikote bakoitzak dardoa botako du eta ateratzen den zenbakiaren arabera dagokion lekura joanen da eta bertan egokitzen den dinamika eramaten da aurrera talde bezala.

Laukitxo bakoitzean eginen diren dinamikekin kooperazioa, elkarlaguntza, sormena, poza, eskuzabaltasuna, autonomia, enpatia, ea bezalako baloreak landuko dira.

EZAUGARRIAK:

- Norentzat:
 - Belaunaldiartekoa. Adin orotako pertsonak animatzen dira parte hartzera.
- Iraupena: bi orduko saioa.
- Hizkuntza: euskara / gaztelania